

Reģionu komitejas atzinums “Energiefektivitātes paaugstināšana ar informācijas un sakaru tehnoloģijām”

(2009/C 76/11)

REĢIONU KOMITEJA

- atzīmē, ka ar klimata pārmaiņām saistīto jautājumu risināšana būs viens no svarīgākajiem politiskajiem uzdevumiem vietējo un reģionālo pašvaldību darbībā turpmāko gadu laikā;
- uzskata, ka, lai sasniegtu vērienīgos, 2020. gadam izvirzītos mērķus, Eiropai jānodrošina IKT risinājumu pieejamība un pilnvērtīga izmantošana;
- uzsver, ka IKT ir svarīga nozīme ES ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanā. Pateicoties jaunām tehnoloģiska un komerciāla rakstura inovācijām, tās pozitīvi ietekmē attīstību un veicina strukturālas pārmaiņas dabas resursu izmantošanā, balstoties uz visprogresīvākajiem un ekoloģiski visnekaitīgākajiem procesiem;
- uzsver, ka IKT plašais energiefektivitātes uzlabošanas potenciāls palielina Eiropas konkurētspēju un veicina uzņēmējdarbības iespējas vietējā un reģionālajā līmenī;
- norāda, ka vietējo un reģionālo pašvaldību rīcībā ir virkne instrumentu, kas var sekmēt IKT sniegto iespēju pilnīgu apgūšanu ar klimata pārmaiņām saistīto jautājumu risināšanā, piemēram, atbildība un pilnvaras teritoriālās plānošanas, energoapgādes, būvniecības un transporta jomā;
- ierosina saistībā ar Eiropas energiefektivitātes pasākumu rīkot izstādi un konkursu vietējām un reģionālajām pašvaldībām par labākajiem energiefektivitātes projektiem, kuros izmantotas IKT, un ir gatava piedalīties gan izstādē, gan pašā pasākumā; kā arī ierosina Komisijai kopīgi ar Reģionu komiteju un citiem ieinteresētajiem dalībniekiem izstrādāt praktisku rokasgrāmatu par to, kā vietējās un reģionālās pašvaldības var izmantot IKT savos klimata pārmaiņu problēmu risināšanas plānos.

Ziņotājs: Risto Koivisto (FI/PSE), Pirkanmä reģionālās padomes priekšsēdētājs

Atsauces dokuments

“Energoefektivitātes paaugstināšana ar informācijas un sakaru tehnoloģijām”

COM(2008) 241 galīgā redakcija

IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārējās piezīmes

1. atzīmē, ka savos iepriekšējos atzinumos tā ir raksturojusi ar klimata pārmaiņām saistīto jautājumu risināšanu kā vienu no svarīgākajiem politiskajiem uzdevumiem vietējo un reģionālo pašvaldību darbībā turpmāko gadu laikā;

2. atbalsta Padomes izvirzītos mērķus līdz 2020. gadam vismaz par 20 % samazināt SEG emisijas Eiropas Savienībā salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, panākt atjaunojamās enerģijas īpatsvaru kopējā ES enerģijas patēriņā vismaz 20 % apmērā, un ietaupīt 20 % ES prognozētā enerģijas patēriņa;

3. tāpat kā Komisija uzskata, ka, lai sasniegtu vērienīgos mērķus, Eiropai jānodrošina IKT risinājumu pieejamība un pilnvērtīga izmantošana;

4. vēlreiz uzsver savu līdzšinējo nostāju par to, ka energoefektivitātei jāpiešķir prioritāte visos Eiropas enerģētikas politikas risinājumos; tāpēc ir gandarīta par Eiropas Komisijas paziņojumā pausto vēlmi izmantot IKT, lai paaugstinātu enerģijas ražošanas, sadales un realizācijas efektivitāti;

5. pievēršot īpašu uzmanību IKT sociālajai un ekonomiskajai dimensijai savos iepriekšējos atzinumos par Komisijas nesenajām i2010 iniciatīvām, izsaka gandarījumu par to, ka Komisija tagad ņem vērā informācijas sabiedrības ekoloģiskos aspektus;

6. uzsver, ka IKT ir svarīga nozīme ES ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanā. Pateicoties jaunām tehnoloģiska un komerciāla rakstura inovācijām, tās pozitīvi ietekmē attīstību un veicina strukturālas pārmaiņas dabas resursu izmantošanā, balstoties uz visprogresīvākajiem un ekoloģiski visnekaitīgākajiem procesiem;

7. uzsver, ka IKT plašais energoefektivitātes uzlabošanas potenciāls palielina Eiropas konkurētspēju un veicina uzņēmējdarbības iespējas vietējā un reģionālajā līmenī;

Vietējo un reģionālo pašvaldību loma

8. pauž pārliecību, ka Komisija ir izdarījusi pareizo izvēli, piešķirot prioritāti sadarbībai ar pilsētu pašvaldībām un to ieguldījumam ideju izvērtēšanā un īstenošanā, un uzskata, ka tas pilnībā saskan ar Komitejas iepriekšējām piezīmēm attiecībā uz i2010 stratēģiju;

9. uzskata, ka tieši vietējais un reģionālais pārvaldes līmenis, ņemot vērā praktiskās vajadzības, var sniegt visradošākās un visnovatoriskākās iniciatīvas, atbalstot ES i2010 stratēģiju;

10. norāda, ka vietējo un reģionālo pašvaldību rīcībā ir virkne instrumentu, kas var sekmēt IKT sniegto iespēju pilnīgu apgušanu ar klimata pārmaiņām saistīto jautājumu risināšanā, piemēram, atbildība un pilnvaras teritoriālās plānošanas, energoapgādes, būvniecības un transporta jomā;

11. atzīmē, ka vietējās un reģionālās pašvaldības jau tagad plaši izmanto IKT daudzās savas darbības jomās, kas ietekmē enerģijas patēriņa un emisiju samazināšanu, piemēram,

— apgaismojums sabiedriskās vietās. Piemēram, lai uz noteiktu laiku ieslēgtu apgaismojumu āra sporta objektos, var izmantot elektroniskus sūtījumus vai internetu, un ielu apgaismojumu var automātiski regulēt atbilstoši mainīgajām vajadzībām;

— apkures, gaisa kondicionēšanas un apgaismojuma regulēšana ēkās. Tehnoloģijām ir īpaši svarīga loma tādās ēkās, kas patērē daudz enerģijas, piemēram, peldbaseinos;

— ēku un citu sabiedrisku vietu attāla uzraudzība. Tā arī nodrošina informāciju par enerģijas lietojumu ēkās un tā izmaiņām;

— videi labvēlīgākas satiksmes vadības sistēmas, piemēram, luksofori, kas reaģē uz satiksmes plūsmas izmaiņām, un sistēmas, kas sniedz informāciju par satiksmes sastrēgumiem;

— sabiedriskā transporta konkurētspējas palielināšana. Daudzas vietējās pašvaldības jau tagad piedāvā reāllaika kustības grafiku atjauninājumus, kas balstīti uz pozicionēšanas sistēmām, un biļešu pārdošanu internetā;

- vietējās loģistikas attīstība. IKT var izmantot, lai kombinētu transporta pārvadājumus un dažādus mobilos pakalpojumus attiecīgajā teritorijā, tādējādi samazinot kopējo emisiju apjomu, un videi draudzīgā veidā optimizēt maršrutus;
- patērētāju informētības veicināšana. Attālu kontroli var izmantot, lai nodrošinātu patērētājus ar reāllaika informāciju interaktīvā veidā, veicinot energoefektivitāti un samazinot emisijas;
- enerģijas ražošana un sadale, kur jau tagad IKT tiek izmantotas, lai kontrolētu attiecīgos procesus;

12. atbalsta Komisijas priekšlikumu šajā posmā piešķirt IKT uzņēmumiem vadošo lomu strukturālo pārmaiņu īstenošanā, ar mērķi samazināt IKT negatīvo ekoloģisko ietekmi;

13. vērš uzmanību arī uz plašajām iespējām, ko IKT sniedz vietējām un reģionālajām pašvaldībām, lai palielinātu produktivitāti, uzlabotu to pakalpojumus, vienlaikus samazinot enerģijas patēriņu un emisijas. Tomēr nereti šo iespēju izmantošanas priekšnoteikums ir plašākas strukturālas reformas administratīvajā jomā, piemēram,

- tāldarba veicināšana, padarot darba procesu elastīgāku,
- pāreja no papīra dokumentiem uz elektronisko apriti, vienlaikus reformējot gan iekšējās, gan ārējās procedūras,
- plaša pakalpojumu klāsta nodrošināšana, iekļaujot dažādus sektorus un organizācijas vienas pieturas aģentūrās tuvu iedzīvotājiem un ar videokonferenču palīdzību nodrošinot padziļinātas konsultācijas un, piemēram, mutiskās tulkošanas pakalpojumus;

14. norāda, ka Eiropas vietējās un reģionālās pašvaldības un to tīkli ir gatavi piedalīties IKT konsultāciju un partnerības procesā, lai veicinātu energoefektivitāti, un paraugprakses izplatīšanā;

15. aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāt piemērotus finansēšanas modeļus, ņemot vērā arī vietējo un reģionālo pašvaldību vajadzības, un attiecībā uz visiem finansēšanas avotiem noteikt par prioritāti energoefektivitāti kopumā un uz IKT balstītus risinājumus jo īpaši.

Citas piezīmes

16. Uzska, ka, neraugoties uz to, ka jau tiek īstenotas vairākas iniciatīvas, paziņojumā būtu jāiekļauj transports kā viena no jomām, kam sākumposmā pievēršama īpaša uzmanība, jo tā ir saistīta ar ievērojamu enerģijas ietaupījumu potenciālu un plašām iespējām izmantot IKT risinājumus, kam ir izšķirīga nozīme vietējās un reģionālās pārvaldības aspektā;

17. ir vienprātis ar Komisiju par to, ka ir svarīgi veicināt tādas datortehnikas ieviešanu, kas patērē mazāk enerģijas, un aicina Komisiju veikt ieguldījumu tādu metožu izstrādāšanā, kuras nodrošina lielās datortelpās ģenerētās siltumenerģijas efektīvāku atguvi;

18. līdztekus Komisijas akcentētajam IKT energoefektivitātes potenciālam, vērš uzmanību uz IT produktu ražošanas, transportēšanas un likvidēšanas negatīvo ekoloģisko ietekmi un uzska, ka ir svarīgi šo ietekmi samazināt gan ar brīvprātīgu vienošanos palīdzību, gan ar likumdošanas palīdzību, ja nepieciešams;

19. ierosina izstrādāt vispārējas pamatnostādnes attiecībā uz pētniecības attīstību energoefektivitātes jomā, balstoties uz IKT, lai varētu apvienot sadrumstalotos ES, valstu un reģionālos resursus, sekmējot kopīgo mērķu sasniegšanu;

20. uzsver uz klientiem orientētas pētniecības nozīmi un uzska, ka priekšnoteikums tās sekmīgai veikšanai ir cieša sadarbība starp zinātniskās pētniecības, IKT un citiem uzņēmumiem, enerģijas ražotājiem, vietējām un reģionālajām pašvaldībām un patērētāju organizācijām;

21. ņemot vērā vietējo un reģionālo pašvaldību svarīgo nozīmi energoefektivitātes jomā, aicina tām piešķirt galveno lomu ES pētniecības pamatprogrammā un līdzīgās valstu pamatprogrammās, pirmām kārtām — liela mēroga izmēģinājuma programmās, ar mērķi samazināt IKT negatīvo ekoloģisko ietekmi, kā norādīts paziņojumā;

22. izsaka bažas, ka, neraugoties uz problēmas nozīmību, nav pietiekami ieguldīts, lai jauninājumus iestrādātu masu patēriņa produktos un pakalpojumos, un atzīmē, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir ne tikai celmlaužu loma inovāciju izmantošanā, bet tās var arī piedāvāt uzņēmumiem šajā sektorā pozitīvu ekonomisko vidi;

23. uzska kopēju standartu trūkumu par nopietnu problēmu tirgus izaugsmes aspektā, īpaši tādās tehnoloģijas jomās, kas ir cieši saistītas ar vietējo un reģionālo pārvaldību, piemēram, viedās ēku kontroles sistēmas, apgaismojuma kontroles un satiksmes vadības sistēmas. Standartu trūkums ir šķērslis tehniskai sadarbībai, ierobežo tirgus konkurenci un apgrūtina publiskos iepirkumus;

24. norāda, ka attiecībā uz paziņojumā minētajām prioritārajām jomām trūkst standartu vērtēšanas metodikas, kas ļautu vietējām un reģionālajām pašvaldībām izvērtēt dažādu risinājumu lietderību;

25. atzīmē, ka decentralizēta enerģijas ražošana vietējā un reģionālā līmenī ir lietderīga elektroenerģijas nodrošināšanas un drošības aspektā, ļaujot kombinēt dažādus ražošanas veidus. Tāpēc Komiteja visnotaļ atbalsta Komisijas plānu veicināt informācijas un paraugprakses apmaiņu jaunu, uz IKT balstītu uzņēmējdarbības modeļu ieviešanā, un veikt ieguldījumus atbilstošos pētniecības un attīstības projektos;

26. norāda, ka paziņojumā nav minēta "zaļo" IKT veicināšana publiskā iepirkuma jomā, un aicina izstrādāt procedūras, kas atvieglotu iespēju vietējām un reģionālajām pašvaldībām publiskajā iepirkumā piešķirt prioritāti energoefektivitātei, īpaši pirmkomerciālā publiskā iepirkuma procedūrā, un ar to saistītu IKT izstrādei;

27. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumā teikto, ka tiek gaidīta arī cieša Reģionu komitejas sadarbība, un ierosina:

- saistībā ar Eiropas energoefektivitātes pasākumu rīkot izstādi un konkursu vietējām un reģionālajām pašvaldībām par labākajiem energoefektivitātes projektiem, kuros izmantotas IKT, un ir gatava piedalīties gan izstādē, gan pašā pasākumā;
- Komisijai kopīgi ar Reģionu komiteju un citiem ieinteresētajiem dalībniekiem izstrādāt praktisku rokasgrāmatu par to, kā vietējās un reģionālās pašvaldības var izmantot IKT savos klimata pārmaiņu problēmu risināšanas plānos;

28. ierosina, lai Komisija savā nākamajā paziņojumā par IKT un vidi, kas paredzēts 2009. gada pavasarī,

- paplašina paziņojumā risināmo jautājumu loku no energoefektivitātes līdz ilgtspējīgai attīstībai;
- piesaista to konkrētam rīcības plānam, kurā jāietver noteikti uzdevumi, pasākumi un termiņi;
- kā jaunas jomas iekļauj vismaz transportu un pārmaiņu nepieciešamību publiskās pārvaldes darbībā;
- ņem vērā vietējo un reģionālo pašvaldību lomu un vajadzības.

Reģionu komitejas pamatnostādnes

29. Kā Komiteja ir vairākkārt norādījusi iepriekš, energoefektivitātei un atjaunojamo energoresursu pastiprinātai izmantošanai jāklūst par vienu no Eiropas enerģētikas politikas galvenā-

jiem elementiem; ieguldījumu palielināšana IKT jomā, sekmējot augstāku energoefektivitāti, ļauj vietējām un reģionālajām pašvaldībām risināt ar klimata pārmaiņām saistītos jautājumus, palielināt decentralizētu enerģijas ražošanu un sniedz jaunas uzņēmējdarbības iespējas vietējiem uzņēmumiem;

30. Komiteja piešķir lielu nozīmi Komisijas plāniem balstīties uz pilsētu pašvaldību pieredzi ideju izvērtēšanā un īstenošanā, kā arī sadarboties ar tām un ar esošajiem vietējo un reģionālo pašvaldību tīkliem. Ņemot vērā vietējo un reģionālo pašvaldību daudzējādās funkcijas (piemēram, regulatori, patērētāji, pakalpojumu sniedzēji, enerģijas lietotāji un piegādāji, iniciatori, eksperti un pamatnostādņu izdevēji), tām ir pietiekams pamats maksimāli atbalstīt IKT pilnīgu izmantošanu energoefektivitātes veicināšanā. Komiteja centīsies izmantot visas tās rīcībā esošās iespējas, lai veicinātu pilsētu pašvaldību un vietējo un reģionālo pašvaldību tīklu informētību par minētajām iespējām, kā arī rosinātu tās iesaistīties šajā partnerības procesā;

31. Komiteja izsaka cerību, ka Komisija pievērsīs vairāk uzmanības standartu ieviešanai šajā jomā, lai vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu pieejami produkti ar labāku sadarbību. Standartizācija un kvalitātes kritēriji arī sekmē konkurenci tirgū un atvieglo valsts un pašvaldību iestādēm iespēju iepirkt produktus, kuriem ir labvēlīga ietekme uz energoefektivitāti;

32. Īstenojot kopīgu atbildību par vidi, vietējās un reģionālās pašvaldības ar ES un dalībvalstu atbalstu varētu darboties kā celmlauži un sniegt piemēru citiem, izmantojot IKT energoefektivitātes veicināšanai. Šī celmlaužu loma varētu iekļaut jaunas partnerības ar IKT uzņēmumiem un enerģijas ražotājiem izveidi, energoviedu publisko ēku nodrošināšanu, vieda apgaismojuma ieviešanu sabiedriskās vietās un energoefektivitātes palielināšanu publiskajā pārvaldē un pakalpojumu sniegšanā;

33. Komiteja ierosina, lai nākamajā paziņojumā par šo tematu Eiropas Komisija publicētu ES rīcības plānu attiecībā uz IKT izmantošanu ilgtspējīgas attīstības veicināšanai. Komiteja uzskata, ka ir svarīgi vispārējā analizē iekļaut arī transportu, un ka rīcības plānā jāiekļauj tālejoša e-stratēģija oglekļa dioksīda emisiju samazināšanai, kvantitatīvi nozaru mērķi šo emisiju samazināšanai un pasākumi, kas jāveic ES un dalībvalstīm, lai sasniegtu šos mērķus, kā arī jādefinē rādītāji progresa pārraudzībai.

Briselē, 2008. gada 27. novembrī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs
Luc VAN DEN BRANDE